

Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden, yttrande över detaljplan för bostäder vid Hällsboskogen

Omfattande fastigheten Venngarn 1:28 m.fl. i Sigtuna kommun, Stockholms län

Sammanfattning

Naturskyddsföreningens uppfattning är att det är tveksamt om förslaget till detaljplan kan genomföras pga dess negativa påverkan på biologisk mångfald och på närnatur för lokalbefolkningen. Hällsboskogen är redan decimerad och fragmenterad pga olika genomförda exploateringar såsom utbyggnad och föryrngringsavverkningar. Ytterligare fragmentering av naturen och förlust av biologisk mångfald kommer att påverka spridningssamband för olika naturtyper samt olika fågelarter och försämra förutsättningarna för högkvalitativ närnatur.

Om det går att påvisa att ingen förlust av biologisk mångfald samt nettonoll påverkan på klimatet kan uppnås vid färdig byggnation samt att nedanstående tillägg genomförs kan det finnas förutsättningar för detaljplanen.

Klimatpåverkan och nettoinlagringen av kol i skog och mark

Enligt planförslaget ska varje bostad ha tillgång till två parkeringsplatser och det förutsätts två fordon per hushåll. På samrådsmötet framhölls det att kollektivtrafiken inte har tillräckligt med underlag i området, vilket innebär att nya invånare blir bilberoende från start. Förutom klimatpåverkan från fordonen blir det påverkan på ljudnivån i området och barriäreffekter för viltet och rekreationen. Dessutom utgör utfartsplatser från det föreslagna området säkerhetsrisker på den redan hårt trafikerade väg 263. Speciellt under vinterhalvåret då sikten och väglaget är halt, är den korta siktsträckan ett riskmoment.

Det behöver tydliggöras i detaljplanen hur krav från EU och FN:s ramkonvention för klimatförändringar uppfylls för att minska klimatutsläppen i det korta tidsperspektivet. Även om det i MKB:n anses vara begränsad klimatpåverkan bör detaljplanen ge en tydlig signal av hur viktigt detta område är för Sigtuna kommuns klimatarbete!

Inlagring av koldioxid i avverade träd med rotsystem behöver kompenseras med en faktor 100 på lämpligt sätt. Byggnadsmaterial skall där så är tekniskt möjligt utföras av trä från närodlade kontinuitetsskogar. Byggnadsmaterialet ska var spårbart och ursprungsmärkt.

Biologisk mångfald

Hur kan utbyggnaden bli nettopositiv för naturen och den biologiska mångfalden bör utredas. Målet ska var att ingen förlust av biologisk mångfald ska kunna uppnås vid färdig byggnation. Detta anser naturskyddsföreningen är en förutsättning för att planen ska kunna genomföras.

Vidare anser Naturskyddsföreningen att planeringen av området i största möjliga mån ska följa Hänsynshierarkin¹. Detta är ett vedertaget arbetssätt att arbeta med biologisk mångfald i de fyra stegen undvika, minimera, restaurera och kompensera. Hur detta arbetssätt har tillämpats bör tydliggöras i detaljplanen och fokus ska vara att i första hand jobba med de två första stegen. Till exempel undvikande

¹ Hänsynshierarkin är en internationellt vedertagen metod med riktlinjer för hänsynsfull hantering av biologisk mångfald i olika utvecklingsprojekt.

åtgärder såsom lokalisering för att behålla befintliga höga naturvärden och skyddsvärda arter, som identifierats i naturvärdes- och artskyddsinventeringarna. Viktiga biotoper för skyddsvärda arter är bland annat äldre och grova träd, hållmarker, sumpskogar och bryn. Till exempel finns enstaka tallöverståndare i den östra delen som bedöms vara över 150 år. Området berörs av ESKO (ekologiskt särskilt känsligt område) Sigtuna-Billby och präglas av viktiga kärnområden för barr-, bland- och sumpskogar, mellan vilka det råder starka ekologiska samband.

Planområdet riskerar att skära av gröna korridorer in till de naturområden som ligger öster och söder om planområdet. Det finns nyckelbiotoper sydost om planområdet vilket motiverar att det finns risk för påverkan på spridningssamband för naturtyper.

Vid utformning av vägrenar och -kanter, samt svackdiken kan det undersökas hur råd enligt Naturskyddsföreningens initiativ "Världens längsta blomsteräng" kan tillämpas.

<https://www.naturskyddsforeningen.se/kampanj/varldens-langsta-blomsterang/>

För att gynna den biologisk mångfalden bör i första hand nedsänkta växtbäddar väljas om möjligt. Tekniken kan användas i många olika miljöer, exempelvis i anslutning till vägar, parkeringsytor och på gårdar.

Dagvatten och avlopp

Naturskyddsföreningen föreslår att transport av dagvatten i största möjliga mån utförs med nedsänkta växtbäddar alternativt svackdiken för fördröjd avrinning, sedimentation, infiltration och enkelt underhåll. Områden för dagvattenhantering, dammar svackdiken mm, bör utmärkas i plankartan. Öppen dagvattenhantering i form av öppna dammar är att föredra framför underjordiska dagvattenmagasin och täckdiken då de kan även bidra med biologisk mångfald, skönhets- och rekreationsvärden.

Viltpassager

Vägar mellan de föreslagna "bygläntorna" kommer att utgöra barriärer för viltet och för rekreation i området. Fågelarter och vattensalamander använder sig troligen av planområdet för spridning.

Naturskyddsföreningen vill att en särskild utredning görs som beskriver möjlighet till viltpassage i och angränsande planområdet. Utredningen skall också visa hur området interagerar med övriga viltpassager i kommunen.

Kumulativa effekter

Med begreppet kumulativa effekter avses här miljöeffekter orsakade av flera påverkansfaktorer där en eller flera mänskliga aktiviteter, verksamheter eller miljöprocesser är inblandade. Förhållandet mellan exponering och effekt kan vara antingen additivt, synergistiskt eller motverkande. Att bedöma kumulativa effekter ingår i att bedöma miljöeffekter. Miljön påverkas ständigt av en mängd samverkande faktorer. Med stöd av bedömning av kumulativa effekter går det att nå längre i bedömningen av de förväntade samlade miljöeffekterna av en åtgärd eller plan. Det saknas bedömning av kumulativa effekter i MKB:n för detaljplanen, vilket den ska kompletteras med.

Matz Norling Åsa Johansson
Ordförande Styrelseledamot
Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden

sigtuna@naturskyddsforeningen.se 0705911899